

Liite 8 Raahen yläkoulujen ohjaussuunnitelma

Sisällysluettelo

1. OHJAUSUUNNITELMAN TARKOITUS	3
2. OHJAUKSEN TAVOITE.....	3
3. HYVÄN OHJAUKSEN LAATUKRITEERIT	4
4. OHJAUKSEN TYÖN- JA VASTUUNJAKO	4
5. ERI TOIMIJOIDEN ROOLI OHJAUKSESSA	5
OHJAUS TOTEUTETAAN KOULUSSA KAHDELLA TASOLLA:	5
<i>Rehtori tai apulaisjohtaja .....</i>	5
<i>Opinto-ohjaaja.....</i>	5
<i>Koulusihteeri .....</i>	6
<i>Luokanohjaaja/ erityisluokanopettaja/ joustavan perusopetuksen JOPO-opettaja.....</i>	6
<i>Aineenopettaja .....</i>	7
<i>Laaja-alainen erityisopettaja .....</i>	7
<i>Hyvinvointiohjaaja, koulunkäynninohjaaja.....</i>	8
<i>Koulukuraattori.....</i>	8
<i>Koulupsykologi.....</i>	8
<i>Terveystieteiden opettaja .....</i>	8
<i>Oppivelvollisuuden vastuuvälittäjä.....</i>	8
6. OHJAUKSEN VUOSISUUNNITELMA.....	9
6.1. ELO- SYYSKUU.....	9
7. luokka.....	9
8. luokka.....	9
9. luokka.....	10
<i>Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet .....</i>	10
6.2. LOKA- MARRASKUU	12
9. luokka.....	12
<i>Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet .....</i>	13
6.3. JOULU- TAMMIKUU.....	13
6. luokka.....	13
8. luokka.....	13
9. luokka.....	13
<i>Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet .....</i>	14
6.4. HELMI- MAALISKUU	14
6. luokka.....	14
7. luokka.....	14
8. luokka.....	14
9. luokka.....	14
<i>Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet .....</i>	15
6.5. HUHTI- TOUKOKUU.....	15
6. luokka.....	15
7. luokka.....	16
8. luokka.....	16
9. luokka.....	16
<i>Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet .....</i>	17
6.6. KESÄ- ELOKUU	17
9. luokka.....	17

1. Ohjaussuunnitelman tarkoitus

Opetussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen tavoitteet ja sisällöt eri luokka-asteilla. Opetussuunnitelmaa täydentää Raahen yläkoulujen ohjaussuunnitelma. Ohjaussuunnitelmassa kuvataan:

- oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet
- toimintatavat
- työn ja vastuunjako
- työskentely monialaisissa verkostoissa
- kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa
- tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
- jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin
- työelämäyhteistyö
- työelämään tutustumisen järjestelyt

Raahen yläkoulujen ohjaussuunnitelmaa tarkennetaan koulukohtaisesti. Ohjaussuunnitelman toteutumista arvioidaan lukuvuosittain.

2. Ohjauksen tavoite

Ohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Ohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Ohjauksen tavoitteena on lisätä oppilaan hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Lisäksi tärkeänä tavoitteena on taata oppilaalle sujuva ja turvallinen siirtyminen koulupolun nivelvaiheissa.

Ohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että oppilaat pystyvät kehittämään opiskelunvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Ohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja.

Ohjaus rakentuu koko koulun yhteistyölle ohjauksen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Oppilaan lähimmät ohjaustahot ovat hänen luokanopettajansa tai luokanohjaajansa sekä muut opettajat. Näiden lisäksi ohjaustyötä tekee erityisesti opinto-ohjaaja. Lisäksi ohjauksessa ovat tarvittaessa mukana myös opiskeluhuoltohenkilöstö, hyvinvointiohjaaja ja koulun muut toimijat sekä koulun ulkopuoliset yhteistyötahot kuten sosiaali- ja terveystieteiden ammattihenkilöt. Ohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

3. Hyvän ohjauksen laatukriteerit

Hyvän ohjaus muodostuu useasta osatekijästä. Sitä toteuttaa yhteistyötä tekevä ja osaava henkilöstö, joka toimii opetussuunnitelman ja ohjauksen eettisten periaatteiden mukaisesti. Hyvän ohjauksen kokonaisuuteen kuuluu myös ohjaustoimien systemaattisuus ja tavoitteellisuus sekä riittävä resurssointi. Ohjauksen tulee olla jatkumo, joka edesauttaa oppilaan turvallisen ja sujuvan koulupolun etenemistä. Opetushallitus on laatinut hyvän ohjauksen kriteerit 2023, joiden mukaista ohjausta pidetään tavoitellana tässä ohjaussuunnitelmassa.

Hyvän ohjauksen kriteerit (OPH) ovat:

- Ohjaus huomioi oppijan kokonaistilanteen.
- Ohjaus on oppijälähtöistä ja vuorovaikutteista.
- Ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista.
- Ohjaus on monialaista yhteistyötä.
- Ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävä.
- Ohjaus tukee siirtymävaiheen yhteistyötä.
- Ohjaus tukee urasuunnittelutaitoja.
- Ohjaus edistää vaikuttavaa työelämäyhteistyötä.

4. Ohjauksen työn- ja vastuunjako

8. ja 9. vuosiluokalla oppilaalla on oikeus saada tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti opinto-ohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta. Opinto-ohjaajan toteuttaman tehostetun opinto-ohjauksen lisäksi sitä voidaan toteuttaa moniammatillisesti. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle laaditaan kirjallinen, arkistoitava jatko-opintosuunnitelma. Tehostettuun henkilökohtaiseen opinto-ohjaukseen liittyvät toimet ovat osa maksutonta perusopetusta (esimerkiksi matkakustannukset), ja ne toteutetaan kouluajalla.

Tavoitteena tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa on tukea nuoren jatko-opintojen suunnittelua vahvistamalla nuoren opiskeluvalmiuksia, itsensä tuntemista ja tulevaisuuden suunnittelutaitoja, jotta nuori löytäisi hänelle sopivimman jatko-opiskeluvaihtoehdon ja hänellä olisi valmiudet suorittaa toisen asteen tutkinto loppuun. Näillä toimilla pyritään ennaltaehkäisemään nuorten opintojen keskeytymistä ja syrjäytymistä.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus voi toteutua mm. seuraavalla tavalla:

- yksilöohjaus
- pienryhmäohjaus
- luokkamuotoinen ohjaus
- koulutuskokeilut ja yksilölliset vierailut jatko-opinto-oppilaitoksiin

- lisätyöelämään tutustumisen jaksot (TET)
- opiskeluvalmiuksien ja elämähallintataitojen tukeminen
- muu yksilöllinen tuki ja ohjaus

Nämä tekijät voivat olla ohjaamassa oppilasta tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen:

- epäselvät kiinnostuksen kohteet
- tuen tarve vahvuuksien, osaamisen ja taitojen tunnistamiseen
- tuen tarve opinnoissa ja opiskeluvalmiuksissa
- suuret poissaolomäärät
- kieli- ja kulttuuritekijät
- haasteet sosiaalisessa toimintakyvyssä
- terveydelliset syyt
- kokemukset ulkopuolisuudesta, yksinäisyydestä ja kiusaamisesta

5. Eri toimijoiden rooli ohjauksessa

Ohjaus toteutetaan koulussa kahdella tasolla:

1. Koko koulun ohjauksena, joka perustuu koulun ohjaussuunnitelmaan. Koulun ohjaussuunnitelma sisältää sisäisen työnjaon ohjauksen järjestämisestä. Ohjauksessa päävastuu on opinto-ohjaajalla; ohjaustyötä tekee koko koulun henkilökunta.
2. Opinto-ohjaajan toteuttamana oppilaanohjauksena, joka perustuu opetussuunnitelmaan. Oppilaanohjauksen toteutustapoja ovat henkilökohtainen-, pienryhmä- ja luokkaohjaus.

Rehtori tai apulaisjohtaja

- Luo ohjaukselle sellaiset toimintaedellytykset, että erilaisten ohjausmenetelmien ja ohjauksen työnjaon toteuttaminen on mahdollista
- Tukee toiminnallaan opinto-ohjaajan ja opettajien keskinäistä yhteistyötä ja koko oppilaitoksen yhteistä ohjaustoiminnan suunnittelua
- Tekee koulunkäyntiin liittyvät hallinnolliset päätökset
- On mukana valinnaisaineopetussuunnitelmien ja muodostaa valinnaisaineryhmät
- Osallistuu muiden ohjauksesta huolehtivien ja huoltajien kanssa niiden opiskelijoiden ohjaukseen, joilla on erityisiä vaikeuksia suorittaa perusopetusta
- Tukee koulukiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumista

Opinto-ohjaaja

- On päävastuussa ohjauksen kokonaissuunnittelusta ja toteutuksesta
- Vastaa luokkamuotoisesta ohjauksesta, henkilökohtaisesta ohjauksesta ja pienryhmäohjauksesta
- Arvioi tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen, osallistuu ohjauksen suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä muun koulun henkilökunnan kanssa sekä laatii oppilaalle kirjallisen jatko-opintosuunnitelman

- Seuraa ja tarvittaessa ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä luokanohjaajien / -valvojien, aineenopettajien ja muun ohjaushenkilöstön kanssa
- Osallistuu tarvittaessa oppilaan tueksi kootun monialaisen asiantuntijaryhmän toimintaan
- Huolehtii oppilaan opiskelutietojen siirtymisestä koulun vaihtuessa kesken yläkoulun
- Hoitaa oppilaidensa työelämään tutustumisen järjestelyn ja ohjauksen
- Kannustaa ja ohjaa oppilaita kesätöiden hakemiseen
- Tekee yhteistyötä muiden oppilaitosten ja työelämän edustajien kanssa
- Suunnittelee ja toteuttaa ohjaukseen liittyviä tapahtumia ja vierailuja
- Ohjaa jatko-opintoihin hakeutumisessa ja ammatinvalinnassa
- Vastaa yhteishaun toteuttamisesta
- On vastuussa hakuvelvoitteen ja oppivelvollisuuden suorittamisen seuraamisesta siihen saakka, kun oppilas aloittaa seuraavassa oppilaitoksessa tai enintään oppivelvollisuuden suorittamisen tarkistuspäivään elokuun loppuun saakka
- Tiedottaa huoltajia ja tekee yhteistyötä heidän kanssaan erityisesti perusopetuksen päättövaiheessa
- On päävastuussa nivelvaiheen tiedonsiirrosta perusasteelta toiselle asteelle
- Osallistuu vanhempaintilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa
- On vastuussa nivelvaiheprosessista alakoulusta yläkouluun (muun muassa tiedonsiirto, luokkien muodostus, yläkouluun tutustumisen järjestelyt)
- On vastuussa valinnaisainevalinnoista yhdessä rehtorin kanssa
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla muun muassa opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin

Koulusihteeri

- Huolehtii koulun oppilashallintojärjestelmistä, kuten Wilma, Primus ja Koski
- Vastaa päättöluokkalaisten arvosanojen siirtämisestä Koski-palveluun
- Oppilaan vaihtaessa koulua koulusihteeri toimittaa oppilaskortin, erotodistuksen ja mahdolliset pedagogiset asiakirjat uuteen kouluun
- Vastaa TET-matkakortteihin ja TET-ruokalippuihin liittyvistä asioista

Luokanohjaaja/ erityisluokanopettaja/ joustavan perusopetuksen JOPO-opettaja

- On luokan lähiaikuinen, joka seuraa kokonaisvaltaisesti oppilaan ja luokan koulunkäyntiä ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin
- Perehdyttää oppilaat kouluun ja sen toimintaan ja tukee luokan yhteishenkeä (esim. luokanohjaajan tunnit)
- Seuraa oppilaiden poissaoloja ja käyttäytymistä sekä reagoi näihin Raahen opetustoimen poissaoloihin puuttumisen mallin ja käyttäytymisen portaiden mukaisesti
- Seuraa oppilaiden koulumenestystä ja kannustaa oppilaita koulutyössä
- Tiedottaa aineenopettajia tarvittavista oppilaaseen liittyvistä asioista kuten oppimisen, käyttäytymisen tai vuorovaikutustaitojen haasteista
- Tekee yhteistyötä opettajien, opinto-ohjaajan ja opiskeluhuollon kanssa oppimisen ja koulunkäynnin tukemisessa

- Vastaa oppilaan tueksi laadittavien pedagogisten asiakirjojen kokoamisesta ja seurannasta yhteistyössä aineenopettajan, erityisopettajan, oppilaan ja huoltajien kanssa
- Tiedottaa ajankohtaisista asioista oppilaita ja huoltajia
- Toimii kasvatustehtävissä yhteistyössä huoltajien kanssa ja seuraa oppilaan hyvinvointia
- On ensisijainen yhteyshenkilö kodin ja koulun välillä ja tapaa oppilaan huoltajat vuosittain
- Voi myöntää luvan enintään viisi päivän poissaoloon
- Erityisluokanopettajalla ja JOPO-opettajalla korostuu edellä mainittujen lisäksi kokonaisvaltainen ja tiivis ohjausvastuu oppilaista

Aineenopettaja

- Ohjaa oppilasta opettamansa oppiaineen opiskelutaidoissa
- Perehdyttää oppilaan oman aineen tavoitteisiin, sisältöihin ja arviointiin. Oppilasta ohjataan itsearviointiin
- Käy henkilökohtaisia arviointikeskusteluja oppilaiden kanssa
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä ottaa huomioon ryhmädynamiikan omilla tunneillaan
- Toimii ennaltaehkäisevässä roolissa puuttuen tarvittaessa oppilaiden lisääntyneisiin poissaoloihin, opiskeluvaikeuksiin, käyttäytymisessä tai opintomenestyksessä tapahtuneisiin muutoksiin ja tiedottaa niistä luokanohjaajaa ja huoltajia
- Kartoittaa oppilaan tuen tarpeita oppiaineessaan, osallistuu tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä erityisopettajan, luokanohjaajan, oppilaan ja huoltajien kanssa
- Osallistuu oppimissuunnitelman, pedagogisen arvion, pedagogisen selvityksen ja henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laadintaan oman oppiaineensa osalta
- Tiedottaa oppilaille tukiopetuksen mahdollisuudesta ja järjestää sitä tarvittaessa
- Merkitsee läksyt, poissaolot, tuntimerkinnät sekä tukimerkinnät Wilmaan
- Huolehtii, että uhka oppilaan heikosta kouluarvosanasta (nelosvaroitus) annetaan ajoissa huoltajille tiedoksi kirjallisena
- Vastaa omaan oppiaineeseensa liittyvästä yhteydenpidosta huoltajiin
- Tukee oppilaiden jatko-opintovalmiutta ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta

Laaja-alainen erityisopettaja

- Antaa erilaisin joustavin järjestelyin opetusta oppilaille, joilla on opiskelussa yleisen, tehostetun tai erityisen tuen tarvetta
- Osallistuu oppimisvaikeuksien tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön, oppilaan ja huoltajien kanssa
- Osallistuu ja konsultoi pedagogisten asiakirjojen laadinnassa (pedagoginen arvio, oppimissuunnitelma, pedagoginen selvitys ja HOJKS)
- Huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestelystä ja ohjaa tarvittaessa koulupsykologin tutkimuksiin
- Osallistuu 6.–7. luokkien nivelvaiheen tiedonsiirtoon, huoltajapalaveriin ja luokkien muodostamiseen
- Välittää tiedot uusien 7.-luokkalaisten tuen tarpeesta yläkoulun aineenopettajille

- Tekee yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa tukea tarvitsevien sekä tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta saavien oppilaiden jatko-opintoihin ohjaamisessa, yhteishakuun liittyvien lausuntojen laadinnassa sekä nivelvaiheen tiedonsiirrossa
- Auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutavat

Hyvinvointiohjaaja, koulunkäynninohjaaja

- Tukee koulun myönteistä ilmapiiriä ja auttaa yksittäisiä oppilaita kouluarjen sujumisessa
- Voi olla mukana antamassa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta esim. TET-paikan hankinnassa tai tukena koulutuskokeilussa
- On mukana 6.–7.luokan nivelvaiheen tiedonsiirrossa (vain hyvinvointiohjaaja huoltajan luvalla), yläkouluun tutustumisessa, luokkien muodostamisessa ja ryhmäytymisessä
- Pitää läksyparkkia

Koulukuraattori

- Koulukuraattori tukee oppilaan hyvinvointia, opiskelumotivaatiota, kasvua, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua
- Osallistuu 6.–7. luokkien nivelvaiheen tiedonsiirtoon, huoltajapalaveriin ja luokkien muodostamiseen
- Siirtää oppilashuollon jatkuvuuden kannalta oleelliset tiedot koulun vaihtuessa ja nivelvaiheissa vastaanottavan koulun kuraattorille
- Ohjaa oppilaan hakeutumaan JOPO-luokalle ja on mukana JOPO-luokan oppilasvalinnoissa

Koulupsykologi

- Tekee tarvittavat oppimiseen liittyvät tutkimukset ja lausunnot
- Antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten
- Konsultoi opettajia oppilaan oppimisen pulmiin liittyvissä asioissa
- Auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa

Terveydenhoitaja

- Auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämäntilanteen hallinnassa
- Kertoo oppilaalle mahdollisten sairauksien rajoituksista ammatinvalinnassa

Oppivelvollisuuden vastuvalvoja

- Ottaa vastaan ilmoitukset perusopetuksen päättäneistä, jotka eivät ole aloittaneet jatko-opintoja elokuun loppuun mennessä
- Ohjaa ilman opiskelupaikkaa olevia oppivelvollisia
- Tekee yhteistyötä perusopetuksen opinto-ohjaajan kanssa vuosiluokkiin sitomattomasti opiskelevien oppilaiden ohjauksessa

6. Ohjauksen vuosisuunnitelma

Ohjaussuunnitelman vuosisuunnitelmassa on kuvattu vuosiluokittain ohjauksen toimia, joita toteutetaan lukuvuoden eri vaiheissa. Monet ohjauksen toimet ovat sellaisia, että niitä tehdään pitkin lukuvuotta tarpeen mukaan. Tällaiset on kuvattu pääsääntöisesti luvussa 6.1., joka käsittelee lukuvuoden ensimmäisiä kuukausia, elo-syyskuuta, kaikkien vuosiluokkien osalta. Jokaisen ajanjakson päätteeksi vuosiluokkakohtaisten asioiden jälkeen on yhteiset, kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet.

Ohjaussuunnitelmaa täydennetään koulukohtaisilla lisäyksillä. Koulukohtaiset lisäykset tehdään opetustoimen google drivessa olevaan, päivitettävään ohjaussuunnitelmaan.

Kaikkea ohjausta ei ole kuvattu vuosisuunnitelman yhteydessä, vaan luku 5, Eri toimijoiden rooli ohjauksessa, täydentää ohjauksen kokonaisuutta.

6.1. Elo- syyskuu

7. luokka

7.-luokkalaisten perehdytys

- Vastuussa ovat luokanohjaaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, hyvinvointiohjaaja, tukioppilaat.

Ryhmäytymispäivä

- Päivän järjestävät hyvinvointiohjaaja, luokanohjaaja, tukioppilaat, nuorisotoimi, seurakunta.

Vanhempainilta 7.-luokkalaisten huoltajille

- Mukana ovat rehtori, opinto-ohjaaja, kuraattori, hyvinvointiohjaaja, luokanohjaaja.

Nivelvaihetietojen välittäminen alakoulusta yläkouluun

- Erityisopettaja ja opinto-ohjaaja välittävät luokanohjaajalle ja opettaville opettajille alakoulusta saadut, opetuksen järjestämisen kannalta olennaiset tiedot.

8. luokka

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

- Opinto-ohjaaja arvioi tarvittaessa yhteistyössä luokanohjaajan, erityisopettajan ja opiskeluhooltohenkilöstön kanssa, ketkä oppilaista tarvitsevat tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. Opinto-ohjaaja suunnittelee oppilaan kanssa, millaisesta tehostetusta oppilaanohjauksesta oppilas hyötyisi. Opinto-ohjaaja tekee yhteistyötä myös huoltajien kanssa. Opinto-ohjaaja koordinoi tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toteutumista. Ohjausta voi opinto-ohjaajan lisäksi toteuttaa esimerkiksi erityisopettaja ja hyvinvointiohjaaja. Ohjauksessa hyödynnetään myös koulun ulkopuolisia verkostoja. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle laaditaan kirjallinen jatko-opintosuunnitelma. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus voidaan aloittaa tarpeen mukaan eri vaiheissa lukuvuotta.

Tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen liittyvä tiedottaminen

- Opinto-ohjaaja vastaa tehostetun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen liittyvästä tiedottamisesta oppilaille, huoltajille, opetushenkilöstölle ja opiskeluhuollon toimijoille lukuvuoden aikana.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen tunnistaminen

- Opinto-ohjaaja koordinoi ja toteuttaa tarpeen tunnistamisen esim. kysely oppilaille, ohjaukset, yhteistyö huoltajien ja koulun toimijoiden kanssa

9. luokka

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

- Opinto-ohjaaja arvioi tarvittaessa yhteistyössä luokanohjaajan, erityisopettajan ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa, ketkä oppilaista tarvitsevat tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. Opinto-ohjaaja suunnittelee oppilaan kanssa, millaisesta tehostetusta oppilaanohjauksesta oppilas hyötyisi. Opinto-ohjaaja tekee yhteistyötä myös huoltajien kanssa. Opinto-ohjaaja koordinoi tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toteutumista. Ohjausta voi opinto-ohjaaja lisäksi toteuttaa esimerkiksi erityisopettaja ja hyvinvointiohjaaja. Ohjauksessa hyödynnetään myös koulun ulkopuolisia verkostoja. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaille laaditaan kirjallinen jatko-opintosuunnitelma. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus voidaan aloittaa tarpeen mukaan eri vaiheissa lukuvuotta.

Tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen liittyvä tiedottaminen

- Opinto-ohjaaja vastaa tehostetun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen liittyvästä tiedottamisesta oppilaille, huoltajille, opetushenkilöstölle ja opiskeluhuollon toimijoille lukuvuoden aikana.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen tunnistaminen

- Opinto-ohjaaja koordinoi ja toteuttaa tarpeen tunnistamisen esim. kysely oppilaille, ohjaukset, yhteistyö huoltajien ja koulun toimijoiden kanssa.

Työelämään tutustuminen, TET

- 9.-luokkalaiset ovat TET:ssä yhden viikon itse hankkimassaan työpaikassa. Opinto-ohjaaja vastaa järjestelyistä. Aineenopettajat käyvät tutustumassa oppilaiden TET-paikkoihin vapautuvien oppituntiansa puitteissa. TET-jaksoja voidaan hyödyntää eri oppiaineissa. Päätöluokkalaisten TET-jaksot ajoittuvat vaihdellen syys-marraskuulle. Yläkoulujen opinto-ohjaajat sopivat aikataulutuksesta

Lisä-TET

- JOPO-luokan, erityisen tuen pienryhmän sekä tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen oppilailla on mahdollisuus useampaankin TET-jaksoon.

Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet

Luokanohjaajan tunti

- Luokanohjaajan tunti pidetään koululla päätetystä aiheesta.

Kiusaamisen puuttumisen malli (KiPu-toiminta)

- Kaikki henkilökuntaan kuuluvat puuttuvat kiusaamiseen. Sovellamme KiPu-koulun toimintamalleja kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja puuttumisen osalta.

Terveystiedot

- Terveydenhoitaja / luokanohjaaja tiedottaa opettajille huoltajan luvalla oppilaan terveystiedot, jotka ovat tärkeitä opetuksen järjestämisen kannalta.

Oppimisen tuki

- Erityisopettaja tiedottaa tukea tarvitsevien oppilaiden tukitoimista ja niiden seurannasta. Erityisopettaja laatii yhteistyössä luokanohjaajan ja aineenopettajien kanssa HOJKSit 20.9. mennessä ja on yhteydessä huoltajiin. Luokanohjaaja avaa pohjan oppimissuunnitelmaan, jota aineenopettajat täydentävät. Oppimissuunnitelma käydään läpi yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa.

Erytistilanteet oppivelvollisuuden suorittamisessa

- Jos oppilaan koulunkäynnissä on haasteita, voidaan tehdä yhteistyötä myös Liikkuvan tuen yksikön kanssa. Tarvittaessa oppilaalle voidaan anoa erityiset opetusjärjestelyt, esimerkiksi koulupäivän lyhentämisestä. Erityisiin opetusjärjestelyihin tarvitaan aina lääkärin lausunto. Sovitut opetusjärjestelyt kirjataan oppimissuunnitelmaan. Tarvittaessa oppilas voi edetä opinnoissa yksilöllisesti vuosiluokkiin sitomattoman järjestelyn avulla. Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu anotaan ja opinto-ohjelma kirjataan oppimissuunnitelmaan. Jos oppilas on osastohoidossa ja käy sairaalakoulua, opinto-ohjaaja tai muu sovittu opettaja toimii yhteyshenkilönä kotikoulun ja sairaalakoulun välillä.

Opiskeluhooltoryhmän toiminta

- Opiskeluhooltoryhmä laatii vuosittain omaa työskentelyään ohjaavan toimintasuunnitelman, josta tiedotetaan opettajakunnalle. Opiskeluhooltotyön tukena on Raahen kaupungin opiskeluhooltosuunnitelma.

Vanhempaintapaamiset

- Luokanohjaajat tapaavat oman luokkansa oppilaiden huoltajat syyslukukauden aikana. 7.-luokkalaisten huoltajien tapaamisessa käytetään pohjana Lapset puheeksi -lomaketta. 8.–9.-luokkalaisten huoltajien tapaamisessa käytetään Raahen opetustoimen keskustelupohjaa vanhempaintapaamiseen.

Luokan vaihto

- Jos oppilas tai huoltaja pyytää luokanvaihtoa, oppilas keskustelee asiasta opinto-ohjaajan ja kuraattorin kanssa. Päätös luokanvaihdosta tehdään aina moniammatillisessa ryhmässä.

Koulun vaihto

- Opinto-ohjaaja kokoaa ja siirtää oppilaan opiskelutiedot koulun vaihtuessa kesken yläkoulun. Tarvittaessa voi käyttää oppilastietolomaketta koulun vaihtuessa. Tieto henkilökohtaisen tehostetun oppilaanohjauksen saamisesta on opetuksen järjestämisen kannalta oleellinen tieto.

6.2. Loka- marraskuu

9. luokka

Ohjauskeskustelut

- Opinto-ohjaaja käy ohjauskeskustelut jatko-opintosuunnitelmista ja hakemiseen liittyvistä asioista yhteishaun alkuun mennessä. Oppilaiden jatko-opintoja suunnitellaan tarvittaessa moniammatillisesti ja yhteistyössä huoltajien kanssa. Jatko-opintoja suunnitellessa huomioidaan huoltajan ja oppilaan luvalla terveydenhoitajan kanssa yhteistyössä oppilaan terveydelliset seikat, joilla voi olla vaikutusta ammatinvalintaan. Tarvittaessa oppilaalle voidaan antaa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta, jolloin oppilaalle laaditaan kirjallinen jatko-opintosuunnitelma.

AmmatINVALINTAPSYKOLOGI

- Tarvittaessa opinto-ohjaaja voi ohjata oppilaan ammatinvalintapsykologille.

Oppilaitosvierailut

- Opinto-ohjaaja järjestää päättöluokkalaisten osallistumisen toisen asteen oppilaitosten esittelypäiviin, joissa tutustutaan koulutustarjontaan. Opinto-ohjaaja voi järjestää yksilöllisiä tutustumispäiviä jatko-opinto-oppilaitoksiin lukuvuoden aikana.

Oppilaitosesittelyt

- 2.asteen oppilaitosten edustajat käyvät yläkouluissa esittelemässä omaa koulutustarjontaansa ennen yhteishakua.

Erityisen tuen / JOPO-oppilaiden ohjaus

- Em. oppilaiden jatko-opintoja suunnitellaan tarvittaessa moniammatillisesti ja yhteistyössä huoltajien kanssa. Valintojen tueksi järjestetään yksilöllisiä koulutuskokeiluja ja ryhmän yhteisiä tutustumispäiviä. Erityisluokanopettaja / JOPO-opettaja ja opinto-ohjaaja tekevät tiivistä yhteistyötä.

Jatko-opintoilta huoltajille ja päättöluokkalaisille

- Huoltajille ja oppilaille järjestetään tilaisuus yhteishausta ja jatko-opinnoista marraskuun alkuun mennessä. Opinto-ohjaaja ja rehtori vastaavat järjestelyistä.

Yhteishakuun liittyvä tiedottaminen huoltajille

- Opinto-ohjaaja vastaa yhteishakuun ja jatko-opintovaihtoehtoihin liittyvästä tiedottamisesta päättöluokkalaisten huoltajille (esim. oppilaitosten huoltajille järjestämät infotilaisuudet, yleinen yhteishakutiedotus).

Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet

Luokanohjaajan tunti

- Luokanohjaajan tunti pidetään koululla päätetystä aiheesta.

Taitaja9-kilpailut

- Opinto-ohjaaja tiedottaa Taitaja9-kilpailusta ja järjestää kilpailusta kiinnostuneiden yläkoululaisten mahdollisuuden osallistua kilpailuun.

6.3. Joulukuu - tammikuu

6. luokka

Toissijaisen koulupaikan hakeminen

- Opetustoimi tiedottaa 6.luokan oppilaiden yläkouluihin sijoittumisesta. Perustelluista syistä huoltajalla on oikeus anoa toissijaista koulupaikkaa lapselleen opetus- ja kasvatusjohtajalta.

Erikoisluokille haku

- 6.-luokkalaisten huoltajat voivat hakea lapselleen paikkaa erikoisluokalle (kaksikielinen luokka ja luonnontieteellismatemaattinen luokka) Wilman kautta. Tarvittaessa oppilaalle haetaan myös toissijaista koulupaikkaa.

8. luokka

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

- Opinto-ohjaaja arvioi tarvittaessa yhteistyössä luokanohjaajan, erityisopettajan ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa, ketkä oppilaista tarvitsevat tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. Opinto-ohjaaja suunnittelee oppilaan kanssa, millaisesta tehostetusta oppilaanohjauksesta oppilas hyötyisi. Opinto-ohjaaja tekee yhteistyötä myös huoltajien kanssa. Opinto-ohjaaja koordinoi tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toteutumista. Ohjaukseen voi opinto-ohjaaja lisäksi toteuttaa esimerkiksi erityisopettaja ja hyvinvointiohjaaja. Ohjauksessa hyödynnetään myös koulun ulkopuolisia verkostoja. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle laaditaan kirjallinen jatko-opintosuunnitelma. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus voidaan aloittaa tarpeen mukaan eri vaiheissa lukuvuotta.

9. luokka

Harkintaan perustuva valinta

- Opinto-ohjaaja arvioi yhteistyössä oppilaan, huoltajien sekä opettajien ja oppilashuollon henkilöstön kanssa harkintaan perustuvan valinnan käytöstä. Sovitaan, kuka laatii tarvittavat lausunnot.

Koulutus- ja työelämämessut

- Opinto-ohjaaja järjestää päättöluokkalaisten osallistumisen koulutus- ja työelämämessuille (Tsäänssi-messut).

Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet

Luokanohjaajan tunti

- Luokanohjaajan tunti pidetään koululla päätetystä aiheesta.

Oppimisen tuki

- Luokanohjaaja arvioi oppimissuunnitelmat ja HOJKSit yhteistyössä erityisopettajan ja aineenopettajien kanssa. Oppilas ja huoltaja osallistuvat arviointiin. Aineenopettajat merkitsevät toteutuneet tukimuodot Wilman tukiosioon.

6.4. Helmi- maaliskuu

6. luokka

Nivelvaiheen aikatauluista sopiminen

- Opinto-ohjaaja ottaa yhteyttä 6.-luokan luokanopettajiin ja sopii yläkouluun siirtymisen käytännöistä ja aikatauluista

Niveltietolomake

- 6.-luokan oppilaat ja huoltajat täyttävät yläkouluun siirtymistä koskevan kyselylomakkeen Wilmassa.

7. luokka

Valinnaisainevalinta, pitkät valinnaiset 8. ja 9. luokalle ja lyhyet valinnaiset 8. luokalle

- Opinto-ohjaaja koordinoi valinnaisaineprosessia yhdessä rehtorin kanssa (valinnaisainetarjonta, -esittelyt, -opas, -valintalomake, -koonti). Opinto-ohjaaja ja valinnaisaineiden opettajat ohjaavat valinnaisaineiden valinnassa. Opinto-ohjaaja tiedottaa huoltajia valinnaisainevalinnoista.

8. luokka

Valinnaisainevalinta, lyhyet valinnaiset 9. luokalle

- Opinto-ohjaaja koordinoi valinnaisaineprosessia yhdessä rehtorin kanssa (valinnaisainetarjonta, -esittelyt, -opas, -valintalomake, -koonti). Opinto-ohjaaja ja valinnaisaineiden opettajat ohjaavat valinnaisaineiden valinnassa. Opinto-ohjaaja tiedottaa huoltajia valinnaisainevalinnoista.

9. luokka

Yhteishaku

- Opinto-ohjaaja vastaa yhteishaun toteuttamisesta (huoltajien kuuleminen, yhteishaun järjestäminen, tarvittavista liitteistä huolehtiminen).

Harkintaan perustuva valinta

- Opinto-ohjaaja vastaa harkintaan perustuvan valinnan liitteiden lausuntojen kokoamisesta ja lähettämisestä.

Ohjaus- ja valvontavastuu

- Opinto-ohjaajalla on ohjaus- ja valvontavastuu perusopetuksen päättävien hakeutumiselvöllisyyden toteutumisesta perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymiseen saakka tai kunnes oppivelvollinen saa opiskelupaikan.

Lukion ainevalinnat

- Opinto-ohjaaja vastaa lukioon hakeutuneiden oppilaiden ainevalintojen tekemisestä ja ohjauksesta.

Kesätyöt

- Opinto-ohjaaja tiedottaa kesätöistä ja kannustaa kesätöihin hakeutumiseen.

Yrityskylä

- Opinto-ohjaaja ja yhteiskuntaopin opettaja vastaavat Yrityskylä-oppimiskokonaisuudesta.

Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet

Luokanohjaajan tunti

- Luokanohjaajan tunti pidetään koululla päätetystä aiheesta.

6.5. Huhti- toukokuu

6. luokka

Tiedonsiirtokeskustelut

- Opinto-ohjaaja, erityisopettaja ja koulukuraattori käyvät tiedonsiirtokeskustelut 6.-luokkien luokanopettajien ja erityisopettajan kanssa yläkouluun siirtävistä oppilaista. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tiedonsiirtoon kiinnitetään erityistä huomiota ja suunnitellaan tarvittavat tukitoimet moniammatillisesti yhteistyössä oppilaan huoltajien kanssa. Hyvinvointiohjaaja voi osallistua keskusteluun huoltajan suostumuksella.

Yläkoulutunnit 6.-luokkalaisille

- Opinto-ohjaaja, mahdollisesti hyvinvointiohjaaja ja tukioppilaat pitävät yläkoulutunnit 6.-luokkalaisille.

Luokkajako

- Opinto-ohjaaja muodostaa yhteistyössä erityisopettajan ja koulukuraattorin kanssa uudet 7. luokat. Opinto-ohjaaja, erityisluokaopettaja ja rehtori suunnittelevat erityisluokkien oppilaiden integraatio-ryhmät.

Tutustumispäivä yläkouluun

- Opinto-ohjaaja, hyvinvointiohjaaja ja rehtori järjestävät yhdessä tukioppilaiden kanssa yläkouluun tutustumispäivän 6.-luokan oppilaille. Luokkajako julkistetaan.

7. luokka

Tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen liittyvä tiedottaminen

- Opinto-ohjaaja vastaa tehostetun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen liittyvästä tiedottamisesta oppilaille, huoltajille, opetushenkilöstölle ja opiskeluhuollon toimijoille lukuvuoden aikana.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen tunnistaminen

- Oppilaanohjaaja koordinoi ja toteuttaa tarpeen tunnistamisen esim. kysely oppilaille, ohjaukset, yhteistyö huoltajien ja koulun toimijoiden kanssa

8. luokka

Työelämään tutustuminen, TET

- 8.-luokkalaiset ovat TET:ssä yhden viikon itse hankkimassaan työpaikassa. Opinto-ohjaaja vastaa järjestelyistä. Aineenopettajat käyvät tutustumassa oppilaiden TET-paikkoihin vapautuvien oppituntiansa puitteissa. TET-jaksoja voidaan hyödyntää eri oppiaineissa. 8.-luokkalaisten TET-jaksot ajoittuvat vaihdellen huhti-toukokuulle. Yläkoulujen opinto-ohjaajat sopivat aikataulutuksesta.

Lisä-TET

- JOPO-luokan, erityisen tuen pienryhmän sekä tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen oppilaille on mahdollisuus useampaankin TET-jaksoon.

9. luokka

Pääsy- ja soveltuvuuskokeet

- Opinto-ohjaaja ohjaa pääsy- ja soveltuvuuskokeisiin osallistuvia oppilaita.

Tiedonsiirto

- Opinto-ohjaaja valmistelee nivelvaiheen tiedonsiirtoa perusasteelta toiselle asteelle kokoamalla opetuksen järjestämisen kannalta olennaiset tiedot (Niveltietolomake perusasteelta toiselle asteelle) yhteistyössä luokanohjaajan ja erityisopettajan kanssa. Koulukuraattori ja koulupsykologi valmistelevat tiedonsiirtoa varmistamalla luvan oppilashuollon jatkuvuuden kannalta tarpeellisten tietojen siirtämiseen.

Ohje opiskelupaikanvastaanottamiseen

- Opinto-ohjaaja antaa ohjeet opiskelijavalinnan tulosten julkaisuajankohdasta, opiskelupaikan vastaanottamisesta sekä toimintaohjeet, jos jää ilman opiskelupaikkaa.

Etsivä nuorisotyö /Satelliitti

- Satelliitin toimijat esittelevät toimintaansa päättöluokkalaisten. Opinto-ohjaaja toimii yhteyshenkiönä.

Kaikkia vuosiluokkia koskevat ohjaustoimet

Luokanohjaajan tunti

- Luokanohjaajan tunti pidetään koululla päätetystä aiheesta.

Oppimisen tuki

- Luokanohjaaja arvioi oppimissuunnitelmat ja HOJKSit yhteistyössä erityisopettajan ja aineenopettajien kanssa. Oppilas ja huoltaja osallistuvat arviointiin. Aineenopettajat merkitsevät toteutuneet tukimuodot Wilman tukiosioon.

JOPO-luokan ja erityisen tuen pienryhmän oppilaspaikkojen haku

- Jopo-ryhmän ja erityisen tuen pienryhmän paikoista keskustellaan moniammatillisessa työryhmässä ja oppilaan hakulomake tai pedagoginen selvitys toimitetaan opetusvirastolle.

6.6. Kesä- elokuu

9. luokka

Yhteishaun tulokset

- Opinto-ohjaaja käy läpi yhteishaun tulokset kaikkien oppilaidensa osalta ja on yhteydessä ilman opiskelupaikkaa jääneisiin oppilaisiin ja tarvittaessa heidän huoltajiinsa. Opinto-ohjaaja ohjaa opiskelupaikan hakemista jatkuvan haun kautta. Opinto-ohjaaja on päättöluokkalaisten tavoitettavissa lisäohjausta tarvitseville.

Ohjaus- ja valvontavastuu

Opinto-ohjaaja tarkistaa Valpas-palvelusta, että kaikki perusopetuksen päättäneet ovat aloittaneet saamassaan jatko-opiskelupaikassa elokuussa. Mikäli perusopetuksen päättänyt ei ole aloittanut opintoja, opinto-ohjaajalla on ohjaus- ja valvontavastuu ohjata jatko-opintoihin jatkuvan haun kautta. Ohjaus- ja valvontavastuu jatkuu, kunnes oppivelvollinen aloittaa opinnot oppivelvollisuuden piiriin kuuluvassa koulutuksessa tai viimeistään OPH:n vuosittain määrittelemänä päivänä elokuun lopussa. Jos perusopetuksen päättänyt ei edelleenkään ole aloittanut opintoja, opinto-ohjaaja tekee ilmoituksen asuinkunnan oppivelvollisuuden vastuuvälvoijalle Valpas-palvelun kautta.

Tiedonsiirto perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen

- Opinto-ohjaaja, erityisopettaja, JOPO-opettaja ja erityisluokanopettaja osallistuvat Raahen seudun 2.asteen oppilaitosten tiedonsiirtopäivään ja siirtävät opetuksen järjestämisen kannalta tarpeelliset tiedot. Opinto-ohjaaja toimittaa tukea saaneiden oppilaiden HOJKSit, oppimissuunnitelmat ja nivel-tietolomakkeet niihin oppilaitoksiin, joihin perusopetuksen päättäneet ovat sijoittuneet. Mikäli koulupsykologi on tehnyt oppilaalle oppimisvalmiuksiin liittyviä tutkimuksia, toimitetaan tutkimus-yhteenveto em. oppilaitoksiin.
- Koulukuraattori ja koulupsykologi siirtävät luvanvaraisesti oppilashuollon jatkuvuuden kannalta tarpeelliset tiedot vastaanottavan oppilaitoksen opiskelijahuollolle.